

LEEUWERIKKENJAGT IN FRANKRIJK;

EENE MEDEDEELING VAN DEN
MAARSCHALK VAILLANT.

De jagt op leeuwerikken heeft in het oosten en noorden van Frankrijk plaats tijdens den trek van deze vogels, in de maand October, wanneer zij de reeds kouder geworden streken verlaten om een warmer klimaat op te zoeken. Men lokt hen op eene verraderlijke wijze binnen het bereik van het schot door middel van iets, dat men een *spiegel* noemt, zijnde een werktuigje, waarvan het hoofddeel bestaat uit een loodregt plankje, aan welks beide oppervlakten eenige stukjes verfolied spiegelglas geplakt zijn, en dat voorts zoo is opgesteld, dat men door aan een draad te trekken het dan eens in de eene, dan weder in de andere kan doen ronddraaijen. Van de regelmatigheid en de snelheid dezer beweging hangt het welslagen der jagt voor een groot deel af. Is zij te snel of hortend, dan nadert de leeuwerik niet; is zij al te langzaam, dan blijft hij ook op eenen afstand. Wel is waar, ziet men somtijds leeuwerikken en zelfs andere kleine vogels, die ook op den trek zijn, eenen onbewegelijken spiegel bijna aanraken, maar dit is zeldzaam.

Om meer vrijheid aan den jager te laten, heeft men spiegels uitgedacht, die van zelf door eene werktuigelijke inrigting ronddraaijen, maar, hoewel dit middel gemakkelijker is, zoo is het veel minder goed dan andere spiegels, inzonderheid wanneer de draaijing slechts in ééne rigting geschiedt. Ook is het beter, dat de jager het in zijne magt heeft de beweging te versnellen of te verlangzamen, naar gelang der omstandigheden; hij kan dan, indien hij eenige ondervinding van deze soort van jagt heeft, leeuwerikken van tamelijk ver doen terugkeeren, die, na reeds eens den spiegel genaderd te zijn, er weder van waren weggevlogen.

De jagt heeft plaats, zooals wij zeiden, in de maand October. Om haar regt goed te doen gelukken, moet de grond door de nachtvorst met een ligte ijskorst of met rijm overdekt zijn. Voorts moet het weder helder, de wind matig, maar toch eenigzins scherp zijn. Waait het hard, wordt de zon dikwijls door wolken bedekt, is de luchtwarmte te hoog, dan draait men den spiegel te vergeefs rond; de leeuwerik let er volstrekt niet op en nadert niet. Dikwijls gebeurt het dus ook, dat een jagt, welke beloofde voordelig te zullen zijn en dit aanvankelijk ook geweest was, plotseling ophoudt dit te wezen, hetzij omdat de wind te veel aanwakkert, of dat hij naar het zuiden draait, waarbij de warmte toeneemt, of eindelijk wanneer de zon schuil gaat.

Maar, waarom zijn de voorwaarden, die wij zoo even vermeldde,

noodzakelijk, en wat is het, dat het welslagen der jagt daarvan afhankelijk maakt? Alvorens die vragen te beantwoorden, willen wij eerst de reden bespreken, die de leeuwerikken beweegt den spiegel te naderen.

Men hoeft beweerd, dat zij zulks doen om er zich in te spiegelen. Dit is echter zeker niet zoo, want dan zouden zij niet juist het oogeblik kiezen, waarop de spiegel ronddraait en zij er onmogelijk hun beeld in zien kunnen. Dan zouden zij den spiegel naderen, wanneer deze in rust is, hetgeen zij bijna nooit doen. Ja, zij zouden bij eenen spiegel, die uit een enkel stuk bestond, in het geheel niet komen, en toch zoude deze veel beter geschikt zijn om te voldoen aan die veronderstelde zucht om hun beeld weerkaatst te zien, terwijl men bovendien niet kan inzien, waarom zij die zucht juist in het najaar, terwijl het vriest, zouden ontwaren. Waarom niet evenzeer in de lente en in den zomer? Er moet dus eene andere reden zijn. Zoeken wij deze!

De leeuwerik, door de koude verjaagd, begeeft zich naar een warmer land: de schittering der kleine spiegeltjes doet hem denken, dat deze even zoo vele in de zon schitterende dauwdruppels zijn; die heldere dauw herinnert hem de zoele lentemorgens; hij heeft het koud en *geloofd*, dat het warm is waar zoo vele diamanten vonkelen; hij denkt, dat deze aan even zoo vele groene grashalmen zijn opgehangen; hij hoopt eindelijk na eenen langen vermoeijenden togt op dit kleine plekje gronds rust, warmte en een goed maal te vinden. Hij haast zich om het te bereiken en valt getroffen door het lood van den jager neder.

Wanneer de lucht bewolkt is, schitteren de spiegeltjes niet; er is dan ook geen zinsbedrog, geene bedriegelijke gevolgtrekking of redenering voor den kleinen vogel mogelijk.

Wordt het weder plotselijk zachter, door dat een zuidewind volgt op de koelte, die des morgens heerschte, dan is het overal warm en de leeuwerikken hebben geen reden om den spiegel des jagers te naderen. Zij naderen dan ook werkelijk niet; men ziet hen klapwiekende in de lucht zweven, maar op eenen voorzigtigen afstand.

Eindelijk wanneer de wind, ofschoon koud blijvende, een weinig te hard waait, dan zal de jagt evenzeer slecht zijn. Eensdeels hebben de leeuwerikken, voortgesleurd door den luchtstroom, te veel moeite om zich naar den spiegel te begeven, en anderdeels, daar er nimmer dauw is, bij sterk bewogen lucht, kunnen de leeuwerikken, die deze bijzonderheid kennen (en waarom zouden zij haar niet kennen?), niet meer de gevolgtrekking maken, waarvan wij boven spraken en die voor hen zoo noodlottig is. (*Les Mondes*, V, p. 434).
